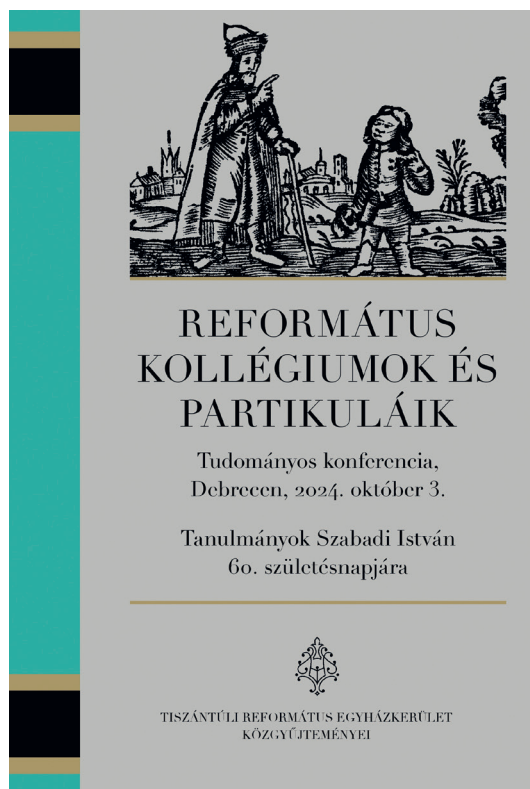

Könyvbemutató a Tiszántúli Református Egyházkerület Közgyűjteményeiben

A Debreceni Református Kollégium Nagykönyvtára tudományos konferenciát rendezett *Református kollégiumok és partikuláik* címmel 2024. október 3-án. A „partikula” (latinul: részecske) kifejezés arra utal, hogy a főiskolai szinten működő kollégiumok tananyagának egy részét lehetett elsajátítani a vidéki gyülekezetek által fenntartott iskolákban. A több száz településből álló vonzáskörzettel rendelkező kollégiumok jelentették a továbbtanulás és a társadalmi felemelkedés lehetőségét a vidéki reformátusság számára. A konferencia előadásából született 15 tanulmánnyal köszöntöttük a 2024-ben 60. születésnapját ünneplő Szabadi Istvánt, a Tiszántúli Református Egyházkerület Levéltárának igazgatóját.

A *Református kollégiumok és partikuláik* című kötetet (szerk. Győri L. János, Oláh Róbert)¹ a Tiszántúli Református Egyházkerület Közgyűjteményeiben született vagy a Közgyűjtemények támogatásával megjelent öt további kiadvánnyal együtt mutattuk be 2025. február 13-án a zsúfolásig telt múzeumpedagógiai teremben.

Az Egyházkerületi Levéltár három új könyve közül elsőként Zsigmond Attila: *Akadémia lelkipásztorok a szilágyi traktusban (16. század – 1821)* című munkáját ismerhette meg a közönség. A kötetben a szilágysági egyházmegye területén bő három és fél évszázad alatt működött, európai egyetemeken tanult 114 református lelkész életútját rajzolta meg a szerző levéltári és nyomtatott források alapján.²

¹ <https://nagykonyvtar.drk.hu/kiadvanyaink/reformatus-kollegiumok-es-partikulaik>

² <https://levevtar.drk.hu/gyujtemenyek/kiadvanyaink/akademia-lelkipasztorok-a-szilagyi-traktusban-16-szazad1821>

A Csepregi Zoltán (Evangélikus Hittudományi Egyetem) által szerkesztett *Evangélikus lelkészek Magyarországon* című sorozat (röviden: ELEM) II/2. számú kötete a zsolnai zsinat (1610) és a soproni országgyűlés (1681) között Északnyugat-Magyarországon működött evangélikus lelkészek adatait gyűjtötte össze.³

A levéltári kiadványok közül harmadikként Emődi András *Kollégiumok, legátusok és szupplikánsok a 18. század derekától 1848-ig* című kötetét mutattuk be. A Királyhágómelléki Református Egyházkerület levéltárosa a vidéki gyülekezeteket járó kollégiumi adománygyűjtő diákok működéséről közölt értékes adatokat a gyülekezeti források alapján.⁴

A Debreceni Református Kollégium Múzeumának két új kiadványa zárta a könyvbemutatót. P. Szalay Emőke 1995 óta járja a településeket Kárpátaljától a Délvidékig, hogy felmérje a református gyülekezetek tulajdonában fennmaradt tárgyi örökséget. „*Az Írás ívőeszközről beszél...*” című munkájának negyedik kötete a XVI–XVII. századi úrasztali kelyhek a felvidéki, kárpátaljai, tiszáninneri és tiszántúli református egyház-községekben címet viseli.⁵ A jelentős részben hazai ötvösök által készített úrasztali kelyhekről készült leírások és fotók segítségével számos, egyházművészeti szempontból jelentős értéket képviselő darabot ismerhetünk meg.

P. Szalay Emőke és Veress Dániel művészettörténész szerkesztésében jelent meg a *Református múzeumok a Kárpát-medencében* című füzet,⁶ amely először mutatja be együtt a tíz református örökséget őrző intézményt. A muzeális gyűjtemények rövid bemutatásán túl egy-egy, a helyi szakemberek által kiemelt tárgy hívja fel a figyelmet a múzeumok által gondozott értékekre.

DR. OLÁH RÓBERT

Debreceni Református Kollégium
Nagykönyvtára

³ <https://leveltar.drk.hu/gyujtemenyek/kiadvanyaink/evangelikus-lelkeszek-magyarorszagon-elem-ii>

⁴ <https://leveltar.drk.hu/gyujtemenyek/kiadvanyaink/kollegiumok-legatusok-es-szupplikansok-a-18-szazad-derekatol-1848-ig>

⁵ <https://nagykonyvtar.drk.hu/kiadvanyaink/az-iras-ivoeszkozrol-beszol>

⁶ <https://nagykonyvtar.drk.hu/kiadvanyaink/reformatus-muzeumok-a-karpat-medenceben>